

A' ROMAI TSÁSZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Pénteken 20. Aprilisban 1792.

Doktor Justus az Elyséumból, Dr. Sarlatánhoz a'
Felső világra.

Cuncta prius tentanda — jed immedicabile vulnus
Ense recidendum est, ne pars sincera trahatur,
Ovid. — Ez az én leg-első orvosi principiumom
Kedves Dr. Barátom Sarlatán! En a' Felső vilá-
gon, néha napján, egy híres Orvas Doktor voltam;
nevezetesen a' Borkorsághan, hypokendriábaa,
hasmenésben, a' szív, fő és gyomor fájásokban —
de kivált az erköltsi nyavallyákban egélszen az
irigységig fok Felséges és szerentsés Curákat tettem.
Midőn a' nyavallyás testnek meg-vizsgálására men-
tem, leg-elsőbben-is, mint minden Tagoknak kor-
mányozó Urát a' Főt tekintettem; az után, mint
minden tagoknak táplálóját, a' gyomrot vizgáltam.

K K

Ha

Ha a' fő fájdalmat érzett, tudtam, hogy a' gyomorban meg-feneklett gázság rontja a' vért, és gözölgi a' nyavallyát a' főre; azért az ilyent kemény gyomor tisztítókkal éltetvén, mind a' főt, mind a' gyomrat, és az ezekhez tartozó tagokat friss állapotra hoztam.

Feje vala *Svéd Ország*nak, mint más minden Országoknak-is, az ő Királya, de az Orvasok vigyázatlanságok miatt a' vezedelmes motsok, a' gázság meg-gyölvén ennek gyomrában, az Országban, mind a' főnek, mind a' betsületesebb Tagoknak, melly nagy vezedelmet és nyavallyát okozott legyen, tudja az egész Világ. Ha ezen Országnak egy előre látó bölts orvása lett volna, ki annak gyomrából azt az emberi természet mutskát *Ankerfirómet* egész Complótjával együtt, még a' múlt éztendőben a' holtak Országába *purgáltatta* volna; most a' fő élne, és a' gyomor tiszta volna, és a' test tagjai, az Ország' lakolsai semmi keserüségét nem fzenvednének. — *Minden eszközhöt előbb meg-probálni szükség az orvaslásra; de ha jeno esett a' sebbe, el-kell metteni, hogy az ép tagokat-is meg ne vesztegesse.*

*Svéd Ország*nak, Mártz. 29-dikén, dél előtti 11 órakor, ilyen vezedelmes tudva lévő nyavallyában böldogúl el-aludt feje III-dik *Gustáv* született vala Jan. 24-dikén 1746-dik éztendőben. Meg-házasodott Nov. 4-dikén 1766-dikban, a' Daniai Királynak V. *Fridriknek* *Sofia Magdaléna* nevű Leányát vévén magának hitestársúl. — Febr. 12-dikén 1771-ben ült vala a' maga Attyának *Adolf Fridriknek* *Svéd Ország*i Királyi székébe — a' melyet most el-hagya véletlenül életének 46-dik éztendejében. — A' *Südermanlándi* Hertzeg lát a' *Svéd Régens*, kinek halála előtt egy nappal azt a' rendelést írta maga kezével a' Király, hogy mi-helyt az ő fija az ifju Király a' 17-dik éztendőt bé-tölti, azonnal egy Feleséget válasszon néki, ennek 18 éztendős koráig, míg ez az Országlásra nem lépik, Ország-gyűlését ne tartson, mind azokat

kat a' Tisztviselőket, kik most az ifjú Király mellett vagynak tartsa - meg, és ennek nevelését, valamint tőlle (a' meg-hólt Királytól) ki-vagyon rendelve, folytassa. — Halála előtt tsak egy néhány órával maga eleibe hivatta a' Király ezen 13 esztendőös Korona Hertzegetsét, és az Uralkodói köteleltségéről egy olyan szívre-ható érzékeny beszédet tartá hozzá, hogy minden jelen valóknak göny özön árad vala szemeikből — és a' mondatik, hogy ugyan ekkor a' maga tulajdon gyilkosainak-is egészsz nagy lelkűséggel meg-engedett volna — noha ezeknek meg-engedni az egész Világ ellen való bűn volna. — A' Királynak teste ki-nyitvatott, és mind a' két 4 szegű göllyőbis és a' szeg-hegyek, mellyekkel meg-lövetett vala, testében találtattak. — Sir az egész Ország, sirnak az ő jó szívű Jobbágyai — de minthogy a' Király még életében tett 3 tulajdon rendelései által az őtet halálból szeretett népet a' tsendelőségre rendelte, még eddig tsak leg-kissebb lárma sem történt. Kapitány *Ankerström* és Májor *Lilienthornon* kívül, Gen. Gróf *Horn*, Gróf *Klaude Horn*, Gr. *Ribbing*, Báró *Ehrenschild*, Báró *Kurk*, *Hudn. Throil* Kalmár *Biörkman*, Tanátsos *Ahlegreou*, Notárius *Enharming* — és a' mi leg-nagyobb — egy a' szelid *Jésus* tudományát hirdető *Erpelius* nevű Prédikátor Báró *Valdstierna*, Báró *Palpitzey*, Báró *Pekhlín* és Báró *Biélko* bizonyoson fogságra tétettek. — Ez az utolsó vala a' Király Kabinét Titoknakja, ki magát a' fogságban méreggel meg-ölte, és a' kit a' Király' halála napján, a' Hohér szekerén, a' Gonosztévök őrizete alatt vivének ki a' Gonosz-tévök temető helyére; és a' melly temetési pompán egy sereg lovas Katonaság alig tud vala az őzvé todúlt nép között rendet tsinálni. — Nem az Udvari Itélő-szék fogja ezen Gonosztévöket nyomozni és meg-ítelni, hanem ezeknek számokra egy különös Itélő-szék állittatik fel. — Vagynak némelly Polgárok-is fogságban, de ezek tsak a' nyomozás környül-állásaiért tétettek

ide, és minden órán el-fognak bortsáttatni; mert ezen szörnyűségnek — — óh fájdalom!! csak a' fő Nemesek részelsei. — Az ifjú Király fi még az Attya halála napján u. m. 29 dikben *Stokholm-ban*, egészsz tsendésséggel, ezen név alatt *Gustáv Adolf*, kiáltatott-ki, és a' jelen lévő Katonaság és a' Város 30-dikban hivségére meg-esküdött.

Ládd Kedves Barátom *Sarlatán!* a' melly sebeket előre egy kemény *purgatioval* lehetne meg-gyógyítani, végre *operatioval* kellett eleit venni — *ne pars sincera trahatur*. Már most ezek a' veszett, fenével tellyes tagok mind el-mettzetnek a' testtől, és már mi a' Hóltak Országába, az egész emberi Nemzet tsávás Kádijába várjuk őket.

Van még egy veszedelmes nyavallya a' Felső világon, a' mint az ide le érkezett tudósításokból értem; mellyet fenn héjjazás, maga nem esmérés és kevélységnek szoktak a' Felső-világ-béliek nevezni. Ebben leg-többen fekiüsznek és kinlódnak az emberek, de kivált a' *Fej-érnépek*, holott ennek is csak egy ér-vágás és egy gyomor erőfitő volna az Orvassága. Hald-meg csak mit beszéllenek az Erdélyből M. Vásárhelyről ide érkezett Lelkek: -- „Sajnálom, és ortza-pirúlással tele vagyok ugyan, a' midőn a' Keresztényi türedelemnek leg-szebb, leg-virágzóbb, sőt mondhatom leg-termékenyebb arany Idejében, a' mikor különböző Vallású Atyafiak is öszve gyalulódai láttatnak, Hazánkban az egy Hitnek Sorfólsíról, tetemes hibákat kéntelen-tetem az Urnak tudtára adni; mindazáltal, a' mint fennebb is emlitém, a' Keresztényi egyeségnek kivánása, nem engedi hogy el halgassam, itten nem meszse tőlünk *K — a* nevezetű faluban G. T. I. né Afzszonynak azon el-követett tselekedelit, melly a' minapában az elébb említett faluban történt. — Nevezetes és tetemes hiba volt eleitől fogva Ekklesiáinkban a' Templombéli Székek felett való veszekedés, a' mellyről a' M. fő Consistoriumnak tiltó parantsolatja nyilván valóvá tételtes, még-is a' fennebb nevezett Grófné az ellen egy ilyen

ilyen hibát ejteni nem átalotta. — „ A' történet e' vala, templom-béli harangozás után bé-megy egykor a' Grófné a' templomba, és azért azon Széket (mellyben ez előtt minden, azon faluban bíró Grófnék ülni szoktanak) hogy egy ifjú Grófné G. T. J. — né az előtt belé ült vólt, ölzve pökdöste és belé ülni nem akart, mintha valaki szentségéből, ártatlanságából, szépségéből, természetéből vagy maga viselésiből valamit el-vehetne, holott a' Szent egyházban nem a' vigyorgásnak, sem a' rangnak, nem a' szépség-mutatásának, sem a' szájok gyönyörű mozdításainak, hanem csak egyedül a' tiszta és egyenes Isteni tiszteletnek van helye, de különben-is, ha az első G. T. J. Grófné Báró Kis-aszfzony vólt-is, az utolsó G. T. I. né sem vólt paraszt ember gyermeke, hanem egy valóságos törökös Székely N. Emberé, nem tudom hát mért utálta vagy félne valamitől, mert az ő Eleje sem lehetett a' nélkül Báró, hogy N. Ember ne lett volna. — A' hiba, mellyet G. T. I. — vánné Aszfzony ejtett, olyan tetemes és rút, hogy ha ezt egy paraszt vagy közönséges Nemes Aszfzony tselekedte vólna, a' leg-keményebb büntetésre itélnék méltónak. „ A' fel-fuvalkodott kevélység és az irigység ellen gyógyítsd az ilyeneket Felső-világ-béli Barátom *Surlatán*, hogy leg-alább az Isten előtt ne legyenek a' mi Aszfzonyaink egy másnál szebbek és rútobbak — adj gyomor erőfítőt nékik, hogy egy más székibe ne pökdöfjenek.

Kajsa 29. Mártz. — Kedves Kurirom! — „[Mi képpen tisztelte-meg N. Gömör Vármegye jó Királyának hamvait, minden környülállással indtadra adni érdemes dolognak itéltem. — Ezen folyó Mártzius havának 15 dik napján, a' jó híréről esmérletes Substitutus Vice-Ispány *Máridsi István* Urnak Kormányozása alatt *Pelsützön* tartatott Közönséges Gyűlésnek alkalmatóságával *Gömör Vármegyének* most nevezett Vice Ispánnya, könyvező szemekkel, 's szivre ható beszédekkel előll adván a' T. Rendeknek azon gyászos festékekkel prémzett szomorú Levelet, mellyben örökös 's nem sokára koronázandó Királyunk *Ferentz* ő Felsege, megbóldogúlt Szeretett Királyunknak II-dik *Leopoldnak* keserves halálát jelenti, köz-akarattal a' végeztett: hogy *Pelsützön* mint a' Vármegye Gyűlés-tartásának helyén 26-dik Mártziusban a' bánatot és szives tiszteletet ki-adható pompával tartasson a' *Requiem*, (vagy halotti tisztelet) mind a' három Vallásúak által edgyütt, 's egymás után, 's arra, a' *Rosnyai* Püspök a' Vármegye Levele által barátságosan úgy hivattasson, hogy ha maga meg nem jelenne-is, edgyet a' Kánonok közzül a' sz. Mise szolgáltatására küldjön-ki; tétetett továbbá az a' Rendelés, hogy minden Ekklesiákban 's Helységekben, az egész Vármegyében 23. 24. 25-dikén e' folyó Hónak háromszor harangozzanak napjában, 's ez; és a' többi, Futó Levelek (*Currens*) által hirdettesen-ki. Ezen barátságos kéréssel tellyes Levele a' Vármegyének; melly azonnal a' Gyűlésből el-küldetett, harmad napra a' Gyűlésnek eloszlása, 's a' *Currens*eknek el-futása után, ő Nagysága a' Püspök azt írta; hogy sem maga 26-dikban meg nem jelenhet, sem mást senkit-is nem küldhet, mert 26 dik Mártziusra az Ekklesiái rendtartás szerint, *Gyümöltts óltó Bóldog Aszszony* öröm inneplése által van téve, és maga ő Nga 27-dikén fogja tartani a' *Requiem*et; hanem ha az után akár 28-dikán akár 29-dikén tartya a' Vármegye, teszen maga részéről a' Czeremonia iránt rendelést. Ez meg-

meg-lévén, mivel a' ki-hirdetett Végezését a' Vármegyének, vizsza hívni 's meg-változtatni nem lehetett, elegendő ok sem lévén réá; hogy annál szebben meg-tétessen a' Temetés tartás, maga a' nevezett Vice Ispány, Báró *Subirhez*, mint az *Uld-nus*, *Mészáros* Generálisnak adott Regimentnek *Rosnyón* kvártélyozó, világos szemű Obersteréhez a' végett el-ment, hogy mind maga az Oberster, mind minden Tisztjei, Regiment Papja, muzsikusi, 's egy osztály Katonaság is hivattafson, 's jöjjön a' *Requiemre*. Nem-is vala hafzontalan ezen lépés; mert a' *Gömör* V-gyében fekvő Stábális és minden Tisztek; 50 főből álló Katonasággal, minden muzsikussal, egész parádében meg-jelenvén, Hétfőn kilentzed fél órakor a' Reformátusok Templomához, (a' mellyben az irt órán halotti, ékes, 's könyhulátásokat ki-tsafaró tanítás; utánna pedig ugyan ott mindjárt, az *Evangelica* Vallást tartó Prédikátor által-is, jól rendben szedett 's az érzékeny fájalmát nevelő szomorú Beszéd tartatott: ki-rukkoltak, egészsz a' Vármegye házától kísérvén oda a' Státusokat; meg-álván szép rendel a' Katonaság a' Templom külső piatzán a' kerítés mellett, a' Tisztek pedig mind a' Templomban bémenvén, a' midőn a' Református Pap a' Prédikáziót kezdette, egyfzer, a' midőn a' *Textust* magyarázta, másodszor; 's a' midőn beszédjét végezte, harmadszor lövés tétetett az egész katonaság által; azon szerint az *Evangelicus* Papnak-is szomorú beszédje alatt háromszor esett a' lövés; nem külömben az irt helyről a' Tisztekkel egyben a' Vármegye házához vizsza kísérvén a' Katonák a' számos Rendeket, 's az épület előtt meg-álván a' midőn Bársonnyal bévont, és véghetetlen sok vialz gyertyákkal körül rakott Koporsónak végéhez nem meszize lévő Oltárnál, a' *Csölli*, de a' N. Vármegyétől-is mint Káplány fizettetni szokott, 's parantsolatlya szerint a' Vice-Ispánynak meg-jelent Plébánus, az énekes és szomorú muzsika alatt tartott sz. Misét folytatta, és a' hol-is minden Vallás külömbsege nélkül az egészsz Vármegye Magisfrátusa

fátyo-

fátyolos karral, sok Tábla! Birái azon szerint, és igen sok Nemesség öfzve tsaportozott, három lövészeket tett. Így végeztetvén a' halotti pompa, *Mariácsi* Iliván Ur a' felső asztalnál hatvan, a' másodiknál negyven személlyeknek, a' vesztegetésig jó ebédet; azon kívül minden köz-katonának egy font húst, 's a' szállásokon minden főre egy itze bort adott. Bezzeg a' Magyarok jó szivét bizonyító régi szokás szerint, nagy és sűrű pohárokkal ment itt a' jó fele atfzú szőlő bornak itala, ment szivből; a' jó reménységgel biztató kedves Felsőnek hozfzú uralkodásáért; a' Felsőges Királyi Hertzeg *Nádor* Ispányért, 's az egész Hazánkat szerető *Aur*iriai Házért; a' Haza 's Atyái és barátságos szeretetért, 's t. a' jó kívánság.

Királyi Gyászfolás.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hamar gyászba borult Királyi öröm nap. — — Tehát! a' kit ez a' Királyi öröm nap olly szívesen tisztelt, kit 1790-dikben tulajdon nagy nevének Sz. *Leopoldnak* napján Poson meg-koronázott, kinek az egész Országgal *Lötse* szabad Királyi Várofsában T. N. Vármegye 1791-dikben Jan. 16-dik napján hozfzú bódor életet kívánván, olly örvendetes tiszteletet mutatott-bé, annak színt ezen Város, ime ma már 1792-dikben *Mártzius* Havának, és ki múltásának 27-dik napján (II-dik *Leopold* Tsáizárnak Koronás Királyunknak) gyászos tiszteletet tészen színt azon Templomban, mellyben az öröm nap tapsolt.

Oh! mi más Notát, mi más hangal fújnak rekegve a' Trombiták. — — Hadd el, ne fújd, ne kecsirtsed szivünket.

Ti-is fekete posztóval bé-vont dobok ne törjétek szomorú morgással a' Lelkünket.

Meg-vált ez élettől, véletlenül édes Másának élében. Béts azonnal, édes Magzati, Örökösi, Biradalmi, Magyar népei az első hirre mind gyászbába boráltak. — Jer! kísérjük *Kerefsztyén* módra az

az élők földére: Aldozatot, Imádságot, háláadást mutatván bé érette.

'S ugyan arra vagy el készülve, szomorúan felöltözve M. Gr. *Szepesi* fő Papunk, Püspökünk. — Erre a' szomorú szolgálatra rendelted ezen szomorító Mártz. 27-dik napját T. N. *Szepes* Vármegyénk.

Én mit szollyak ezen bús halgatáshoz illő napon egyebet, hanem hogy boldogúlt édes Királyunknak köszönnyük jó téteményeit, Koronázásakor meg-tett, 's véghez vitt ígéretit.

Szeretettel Országlott, mert szeretett bennünket, 's vilzont szerettetett. Oh! melly sokan vagytok itten jelen, kikkel illy rövid idő alatt annyi jót tett.

Illy szerelmetestől meg-válni, oh fájdalom! howá lett sokaknak reménységek! Tölled mi *Leopoldunk*, édes Királyunk, Tölled bútsút venni, fő-kép' minék-előtte sokan tsak láthattunk volna.

Ah Koronás szomorú Társa *Mária Luisa* Királynénk! Koronánk alá jövődő *Ferentz*, *Leopold* Fia, mi Királyunk: Gyászos Rokonsági! Ti légyetek, 's léfztek vigasztalásink, engedelmes Ur Isten! Amen. — Ex tempore — Die Exequiorum Leutichovienſium Compositum & Descriptum — G. I. M.

A' *Svdjtzer* Leány Énekeinek melly így kezdődik: —

Glücklich bin ich Svajtzer Mádchen &c. szabad Forditása.

Oh én boldog Magyar Leány!

Firgek, forgok, kedvem jó

Rokkám, — 's orsóm nyalogatván,

Szözen élek, szép e' szó.

A' gyönyörű nyári napon

A' mezőre ki-megyek:

Morgás nélkül dolgom kapok,

Teremtőmhez éneklek,

Érzek minden jó téteményt,

Mellyel Istenem meg-áld,

Hálát adok, látom szeret,

'S érzem, mindent hogy az ád,

Erről a' pázsitos dombról
 Szemem hegyre, völgyre néz
 Rám az áldás azonban foly,
 Atyám keze arra kész.

Örvend szívem, hogy szabad vagy,
 Hogy se Török, se Tatár,
 Ez a' boldogság oh mi nagy!
 Nem rabol, sőt nem-is jár.

Leány társim! szívem intet,
 Ugyé méltán örülünk?
 Félelem 's más nem már minket
 Hívek, 's tiszták ah legyünk.

Félre poson váglak, kinek
 Nem tetszik a' tisztaság,
 Fulsunk attól Magyar Szüzek,
 Kinél e' kints ritkaság.

Felénk se jöjj ... .. tsúfolódó!
 Nem-is vigyázunk réád,
 Az Isten az oltalmazó,
 Azt szeretyük, ő meg-áld.

Szabad lelki, no nem kellest,
 Soha eszünkbe se juss,
 Utálatosság a' letzkéd,
 Magyar Leány töle fuss.

Senki velünk társalkodni
 Ne merjen, ki szivefsen
 Az Ur Istent nem tiszteli,
 Az barátunk ne legyen.

A' friss hiveség, 's dolog tevés,
 'S egyéb terhünk egy néhány,
 De nem ám a' fegyverkedés,
 Mert a' Férfi nem Leány.

Az idegen bobitákat
 Hozzánk ne eresztetni,
 Ez a' Magyar Leányokat
 Szokta ékelíteni.

Együgyüen öltözkedjünk,
Nem szép a' nagy büszkeség,
Az Istent szeretve féllyük,
Ez, a' leg-szebb ékesség.

Fordító M. I.

**
*

**
**

**
*

Esdeklés a' Szerelmes utón.

Ti bódogító érzések!
Ti ártatlan nyögdétselések!
Te kit nem tud kivülem más
Olvasni, rejtett húnnyorgás!
Ti néma együtt — mulatások!
Te édes könyv! ti tsókok, és
Te egybe forrt ölelkezés!
Ti névtelen sóhajtások! —
Hol vagytok? — ah mindennek vége!
Borulnak napjaim, meg-szünt
Szerelmünk' bajos édesége,
'S bódog tsalódásunk el-tűnt —
Oh *Chlóris!* él'te' nyugodalmát
Keb'ledben hagyta Kedvesed,
Midön töled vég tsókot vett —
Utánnad sir — enyhítsd siralmát! —
Ha ütfz ismét Te bódog óra,
Melly kínjaimnak véget vet,
'S ölembe zárja Kintsemet —
Ha fordúl végezésem jóra!
Oh Szép! imádott lábaid
Előtt bús lelkemet ki-adni
Kedvesebb nékem, hogy sem itt'
Az ál-vigság alatt hervadni.

Prof. Dayka.

**
*

**
**

**
*

A' titkos bú.

Homályos bánat dúlja lelkemet;
Talám vigulnak régi szenvedésim? —

Talám

Talám tündér előre érezésim.
 Háborgatnak, 's a' végzés ujj lest vét? —
 Sirnék, de tsak el-fojtott sóhajtások
 Émelkednek el-tsüggedt szivemből,
 'Tsak rejtett áh! tsak néma jajgatások
 Váltják egymást, 's a' tükös bú el-öl. —

Oh Végezés! öröm könyvet nem várok:
 Részt abban egy sebes sziv nem vehet,
 Melly önn-nyugalmának gyilkosa lett:
 De ennyi jaj, de olly keserves károk,
 De ez eméltő bú enyhítsen! — adj
 'Tsak egy könyv tseppet méltó bánatimnak,
 'S azonnal hozz'd-el végét napjaimnak!
 Vagy e' köziklánál keményebb vagy. —

Prof. *Dayka*.

A' *Marokkói* Tsászárról azt írják, hogy azon tsatában vett seb miatt, mellyben az öltse olly fokad magával meg-öletett, maga a' Tsászár-is meghólt legyen, és már a' harmadik Testvér kezdett az uralkodáshoz.

A' *Portugalliai* Királyné még nem gyógyult leg-kifésbet is. *Villisnek* oda érkezéséig gyakran feredezett. Egy alkalmatossággal jönak tartotta magát a' nem evésre határozni. Két egész nap nem vehették rá hogy valamit egyék. Az után tsak ugyan önként rá állott, és már most ismét elzik. — El-töltek az idők, hogy tsak magunkat gondollyuk, és 40 napokig böjtölhessünk. — Dr. *Villis* meg-érkezett Mártz. 18-dikán, és azoltától fogva egyedül az ő tettzésétől függ a' Királynénak egész orvasoltatása. Azt mondja, hogy lehet remélni a' Királyné egész ségének helyre-állítását, ki-is már most a' *Villis* jóvaslásából minden napokon rend szerint egy kihajótskában szokott egy egy keveset a' folyó-vizen tsonakozni. Ez az első próbája *Villisnek* a' Királyné nyavajájával. — Az ujj Király nem változtatott még-meg semmit egyebet az *Anna* rendelkezéséből azon kívül, a' mit már irtunk, hogy az *Inquistió* tömletzeiből sok ártatlan szenvedőket kibotsattatott.

Az

Az *Anglus Parlamentomnak* igazán nagyon dolga. A' szegény Szeretseneknek a' barmokkoz hasonló módon való vásároltatásának, és a' vélek való kereskedésnek el-törlése iránt annyi könyörgő Levelek jöttek a' Parlamentom elejébe, hogy alig térnek azon asztalon az *Alsó Házban*, melyre az e' féléket szokták rakni. Azt, a' mellyet *Derby* várofsa küldött-bé, 3669 személyek erősítették-meg all-írásokkal. Az Angliában lévő minden *Quakkerek*-nek nevében is jött-be egy, mellynek a' köztök lévő minden nagy emberek teméntelen fokasággal írták neveket alája. *Glasgow* várofsának könyörgő Levelén 13-ezer embereknek neveik olvastattanak. — Ez a' fok könyörgő Levél az Anglus kereskedőket már előre igen erősen meg-rettentette volt, kik minden mesterségeket meg-vetették, hogy ha lehet még-most, az emberiségnek ezt a' régi vas-tag motskát el-töröltegni ne engedjék.

Győzött végre csak ugyan az emberiség a' Barboruságon. Midőn már 500 könyörgő Levelek által terjesztetett volna ezen Szeretsenekkel való kereskedésnek fenésege a' Parlamentom elejébe, lehetetlen vala már tovább ellene állani az emberi érzékenységnek, és a' folyó Apr. 2-dika vala az a' nap, mellyben ha valaha, most egyszer az emberiség a' nyereség kívánásán győzedelmeskedett. — Egy *Wildeforce* nevű ember az, az *Alsó Házban*, ki ezen ember-vásár' nemének el-törlését már egynéhány elztendőtől fogva minden ki-gondolható okokkal sürgette Angliában. Ő tselekedett most Apr. 2-dikán-is leg-többet. Ő mutatta-meg a' Parlamentom és a' fel-gyülekezett fokaság előtt, hogy ha az *Indiai* kereskedő fejr embereknek, a' Szeretsenek' további vására az *Afrikai* széleken, vagy fohol-is meg nem engedletnék, majd így az *Amerikai Colonosok* azokat a' Szeretseneket, kikkel most birnak, megbetsülnék, vélek emberibb módon bannának, az ő házofság-béli szaporodásokra jobban gondot viselnének 's a' t. Sőt így attól-is inkább nem lehetne félni, hogy az Anglusok ellen a' Szeretsenek rebellájjanak, a' mint a' Frantziákkal tselekedtenek.

tenek. Mert ha tsak ugyan a' dolgot meg-kell val-
lani, igaz az, hogy a' Szeretseneket Sz. Domingó
szigetén a' Frantziák az ő Barbarusi magok viséle-
tek által ingerlették magok ellen.

Illyen 's több chez hasonló hofzszas vetélkedé-
sek után meg-egyeztének az ellenkező felek a' Sze-
retsenek vásárlásának el-töröltetésében, de ugy,
mint *Dániában* történt a' dolog, hogy ezen keres-
kedés ne egyszeriben, hanem lassan lassan töröltes-
sék-el. — Tudjuk, hogy *Dániában* ennek 10 éz-
tendő múlva fog egészszén vége szakadni.

Az Anglus Udvar Ministeriomának igen az ele-
vene körül kezd tapogatozni a' nép és az *Opposi-
tió*. Azzal vádoltatik a' Ministerium, hogy midőn
új Parlamentom tagjai válofztatnak, a' népnek sza-
bad válofztása minden alá-való mesterkedések ál-
tal akadállyoztatik. A' Ministerek és más Udvari
emberek minden útakat el-követnek, mellyek által
a' népet meg-veziegethetik, és tsak Udvari embe-
reket válofztatnak véllék Parlamentom tagjaivá.
A' nép meg-vakittatik az ajándék által. Az után
a' Parlamentomnak nagy része Udvari lévén, azt
viszi az Udvar általok véghez, a' mit akar. Na-
gyobb bizonyásznak okáért elő hozatott az, a' mi
1788-ban történt. A' Király el-ofzlatta vólt a' Par-
lamentomot. Ujj tagoknak válofztásában foglalá-
toskodott a' nép. A' Ministerek azt akarták, hogy
Westminsterben Milord Hood válofztásék Parlamen-
tom tagjává. Két személlyek *Smuth* és *Heshins* az
adofságért fogságban vóltanak. Egyéb módjok nem
vólt a' ki-szabadulásra, hanem arra ajánlották mago-
kat a' Ministeriomnál, hogy ha fizetés nélkült ki-sza-
badittatnának, majd ők a' nép között *Milord Hood*
számá-

számára elég voxokat fognának szerezni. A' dolog meg-esett. Őket ki-szabadították, és ök-is szovoknak álván, a' *Milord Hood* számára annyi voxolókat verbuáltak, hogy *Milord Hood* a' Ministerek kivánsága szerint valósággal *Westminsteri* Deputátus lett a' Parlamentomban. — Ez a' vetélkedés Apr. 2-dikán esett a' Parlamentomban, és a' népnek szemét erősen fel-nyitotta.

Az Anglus nép békételenkedésének és nyughatatlanságának egyik okául lehet tulajdonítani azt-is, hogy a' Ministerek azzal a' hatalmas *Napkeleti Indiai* Fejedelemmel *Tippó Sahobóval* hadba elegyedtenek, még pedig a' miut az *Oppositó* Apr. 2-dikán-is a' Ministereknek szemére vetette, minden helyes ok nélkült, és tsak a' nyereség kívánásából. Ez a' Fejedelem már egy néhányszor meg-veregette ott az Anglus Sergeket. És így nem tsuda ha zúg-is az Anglus nép ezen hadnak kezdéséért.

Végső jegyzések. — A' F. Szakszoniai Választó Fejedelem Bétsből visszátért. — — Nem 40, hanem 50 M. K. Testörzök vagynak a' Koronázásra ki-rendelve.

(NB.) A' *Bétsi* pénz-verő házokban már el kezdették, most Uralkodó Felségünknek *Symbolumával: Fide & Lege* a' pénzt verni; de ezek tsak emlékeztető pénzek; külömben a' meg-bóldogúlt Felség képére veretnek minden pénzek addig, mig a' Koronázások végben mennek. — — Generál *Schlaun* minden órán fog a' Török szélek felé indulni, mint Királyi Biztos, hogy a' Boszniai széleket ki-határozzák.

Tudósítás.

„ Alább irt, a' Magyar fő Nemesi Rendnek és az érdemes Publicumnak kívánnya tudtára adni, hogy a' M. Gr. *Forgács* Miklós Ur ő Excja Nyitra mellett *Ujlakon* lévő jószágában, ama közönséges halzonra nem régiben fel-talált, és valaminth a' külö-pallérozott Nemzetek között, ugy már N. Hazánk-nak-is bizonyos részeiben a' tűz óltásbéli nagy elemenettel halználó, úgy nevezett szalma vedrek találtakat, ilendő árron — mellyek ugyan szalmából köttettek, de olajjal és gyantával belől ugy el-kézfittettek, kívülr pedig bőrrel bé-vonattak, és veres színre festettek, hogy mind könnyűségre, mind tartóságokra és használhatásokra nézve, méltán a' leg-halznosabb tűz-óltó edényeknek tartanak. — Azon kívül, hogy ezek el-nem törnek, igen könnyű velek dolgozni, és a' meleg-is, vagy állás olly hirtelen, mint más vizes edényeknek nem szokott ártani.

Találtak Pesten 36 krajtzáron, a' nevezett Uradalomban pedig 33 krajtzáron.

Strausz Károly, az *Ujlaki* Fábrikának Számtartója.